

AUTOKLUB ČESKÉ REPUBLIKY

Opletalova 29, 110 00 Praha 1
tel. 602 363 032
e-mail: spicka@autoklub.cz, www.autoklub.cz

CO NÁS ASI ČEKÁ: NÍZKOEMISNÍ ZÓNY V ČESKÉ REPUBLICE MÁME SE JICH BÁT?

Nízkoemisní zóny v České republice v otázkách a odpovědích.

Problematika tzv. nízkoemisních zón (tj. zón s omezením provozu motorových silničních vozidel) je upravena v § 7a zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění zákona č. 288/2011 Sb.

Na problematiku těchto zón z pohledu motoristů jsme se rozhodli podrobněji zaměřit a přinést komplexní informaci o tom, co nás v blízké budoucnosti čeká.

Kde může být nízkoemisní zóna zřízena?

Nízkoemisní zónu lze zřídit:

- ve zvláště chráněných územích,
- v lázeňských místech, a
- kdekoliv jinde, pokud tam došlo k překročení některého z emisních limitů v právním předpisu

Kdo a jakým způsobem nízkoemisní zónu zřizuje?

Nízkoemisní zónu stanoví obec svým nařízením (tj. právním předpisem vydaným v přenesené působnosti), a to buď na celém svém území, nebo jeho části. Obec v nařízení o vyhlášení nízkoemisní zóny stanoví jeho účinnost nejdříve 12 měsíců od jeho vyhlášení.

Obec informuje Ministerstvo životního prostředí o přijetí nařízení nejpozději jeden měsíc před nabytím jeho účinnosti.

Obec v nařízení vymezí území nízkoemisní zóny a emisní kategorie vozidel, která mají povolen vjezd do této zóny. Pro případy vzniku smogové situace může obec stanovit zvláštní (zprísňené) podmínky provozu nízkoemisní zóny, zejména zpřísnit emisní kategorie vozidel, která mohou vjíždět do nízkoemisní zóny po dobu trvání smogové situace.

Na průjezdním úseku dálnice nebo silnice lze nízkoemisní zónu stanovit pouze v případě, že na území obce mimo nízkoemisní zónu anebo mimo zastavěné území téže nebo sousední obce existuje jiná dálnice nebo silnice stejné nebo vyšší třídy, po které je možné zajistit stejné dopravní spojení.

Jak se na autě pozná, jakou emisní normu vozidlo plní?

Emisní kategorie, do které vozidlo spadá, se bude vyznačovat pomocí tzv. emisní plakety. Emisní plaketa musí být umístěna a celou svou plochou přímo nalepena na vnitřní straně čirého skla předního okna motorového vozidla nebo prvního motorového vozidla v jízdní soupravě na pravém dolním okraji čelního skla tak, aby výhled řidiče z vozidla byl co nejméně omezen a plaketa byla dobře viditelná z vnější strany vozidla. Podobné značení emisními plaketami ostatně známe již z Německa, kde se uplatňuje již řadu let.

V návrhu prováděcího nařízení vlády se předpokládá rozdělení motorových vozidel do čtyř emisních kategorií, a to podle toho, zda mají zážehový (tj. benzínový) nebo vznětový (tj. dieselový) motor. Tyto emisní kategorie mají být vymezeny následovně:

A. Vozidla kategorie M nebo N se vznětovými motory:

	Mezní hodnoty emisí	První zápis vozidla kategorie M1 nebo N1 do registru silničních vozidel	První zápis vozidla kategorie M2, M3, N2 nebo N3 do registru silničních vozidel
Emisní kategorie 1	vozidla splňující mezní hodnoty emisí EURO 1 a horší	před 1. lednem 1997	před 1. říjnem 1996
Emisní kategorie 2	vozidla splňující mezní hodnoty emisí EURO 2 nebo EURO 1 s dodatečnou instalací filtru pevných částic	od 1. ledna 1997 do 31. prosince 2000	od 1. října 1996 do 30. září 2001
Emisní kategorie 3	vozidla splňující mezní hodnoty emisí EURO 3 nebo EURO 2 s dodatečnou instalací filtru pevných částic	od 1. ledna 2001 do 31. prosince 2005	od 1. října 2001 do 30. září 2006
Emisní kategorie 4	vozidla splňující mezní hodnoty emisí EURO 4 a lepší nebo EURO 3 s dodatečnou instalací filtru pevných částic	od 1. ledna 2006	od 1. října 2006

B. Vozidla kategorie M nebo N se zážehovými motory:

	Mezní hodnoty emisí	První zápis vozidla kategorie M1 nebo N1 do registru silničních vozidel	První zápis vozidla kategorie M2, M3, N2 nebo N3 do registru silničních vozidel
Emisní kategorie 1	vozidla nespĺňující žádné mezní hodnoty emisí EURO	před 1. lednem 1993	před 1. lednem 1993
Emisní kategorie 4	vozidla splňující mezní hodnoty emisí EURO 1 a	od 1. ledna 1993	od 1. ledna 1993

	lepší		
--	-------	--	--

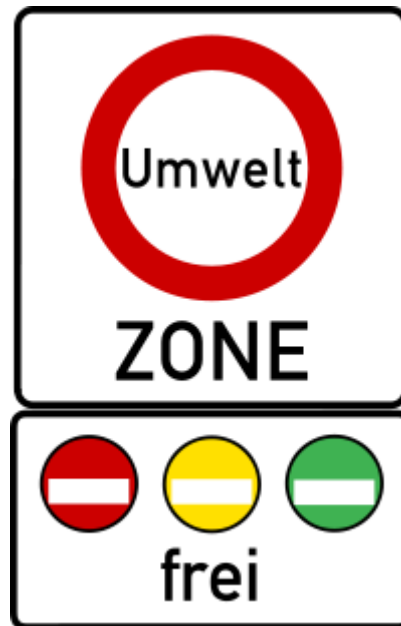
Vzory emisních plaket, jejichž vydání bude stát 150 Kč, má stanovit rovněž nařízení vlády, jehož návrh je již v současné době projednáván v připomínkovém řízení. Emisní plakety mají podle návrhu vypadat následovně:

Emisní plakety pro emisní kategorii 2 :	
Emisní plaketa pro emisní kategorii 3 :	
Emisní plaketa pro emisní kategorii 4:	

Jak se nízkoemisní zóna pozná?

Nízkoemisní zóna by měla být označena dopravními značkami. Jejich vzor by mělo stanovit Ministerstvo dopravy vyhláškou, to se však doposud nestalo. Lze však předpokládat, že tyto zóny

budou označovány podobným způsobem, jakým jsou označovány v Německu, tj. s využitím zónově platné značky a s vyobrazením barevného symbolu plaket, s nimiž do takové zóny lze legálně vjíždět.

Označení nízkoemisní zóny v SRN

Obrázek: Wikipedia

Lze získat výjimku pro vjezd do nízkoemisní zóny pro nevyhovující vozidla?

Zákon o ochraně ovzduší připouští udělení výjimky, ale pouze z taxativně stanovených důvodů. Úřad obce, která vyhlásila svým nařízením nízkoemisní zónu, může na základě žádosti provozovatele vozidla povolit dočasnou nebo trvalou individuální výjimku z následujících důvodů:

- a) nemoc, bezmoc či jiné postižení osoby, která nesplňuje podmínky pro přiznání označení pro osobu těžce zdravotně postiženou,
- b) pracovní doba žadatele o výjimku neumožňující přepravovat se hromadnou dopravou,
- c) pro vozidla se speciálním vybavením (nákladní dopravníky, zábavní zařízení, vozidla užívaná jako pracoviště, speciální vozidla taxislužeb a služeb v cestovním ruchu),
- d) zásadní význam pro podnikání, kde by omezení provozu v nízkoemisní zóně mohlo výrazně ohrozit či znemožnit podnikání,
- e) pro vozidla určená k přepravě věcí na kulturní a společenské akce, včetně akcí rekreačních, vzdělávacích a výchovných (například dětské tábory), nebo
- f) pro vozidla k přepravě tuhých, tekutých a plyných paliv pro zajištění provozu nemocnic, sociálních ústavů a školských zařízení.

Jaké budou sankce za nerespektování nízkoemisních zón?

Nerespektování nízkoemisní zóny bude přestupkem. Bohužel v praxi zřejmě bude díky nejasnosti zákona docházet k nejednotnosti a aplikačním problémům, zda se má jednat o přestupek podle § 46 odst. 1 zákona o přestupcích spočívající v nerespektování nařízení obce, jímž byla nízkoemisní zóna stanovena (s pokutou do 30 000 Kč, resp. v blokovém řízení do 1 000 Kč), nebo o přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu spočívající v nerespektování

dopravní značky, kterou je nízkoemisní zóna označena (s pokutou 1 500 – 2 500, resp. v blokovém řízení do 2 000 Kč) .

Autoklub ČR se jednoznačně přiklání k druhé z variant, tj. k postihu přestupku podle zákona o silničním provozu.

Zvítězí při stanovování nízkoemisních zón zdravý rozum?

Když se nízkoemisní zóny před několika lety zaváděly v Německu, omezení pro vjezd starších vozidel byla, respektive nadále jsou zaváděna postupně. Nejprve byla tato omezení vztažena na nejstarší vozidla, která jsou zcela bez emisní plakety, teprve posléze na vozidla s červenou plaketou. Až v současné době některá města začínají omezovat vjezd vozidel se žlutou emisní plaketou, ale jde zatím spíše o výjimku. Nelze nepřipomenout, že v době zavádění nízkoemisních zón v Německu, jehož obyvatelé jsou přeci jen o poznání majetnější než Češi, pomáhal majitelům starších aut institut šrotovního.

Nezbývá než doufat, že podobně racionální a sociálně přiměřený přístup k zavádění nízkoemisních zón v postupných krocích zvítězí i v České republice. Autoklub ČR v tomto ohledu apeluje především na zdravý rozum, protože ne každý má doma pod podlahou ukryté peníze na nové auto a průměrný věk českých aut se stále pohybuje kolem patnácti let (!). Obecní politici by tento fakt měli respektovat.

Ruku v ruce s pouze postupným a sociálně přiměřeným zaváděním nízkoemisních zón by pak mělo jít zpřísnění dohledu nad činností stanic měření emisí, včetně využívání institutu silničních technických kontrol podle § 6a zákona o silničním provozu¹.

Poznámka:

O nízkoemisních zónách v Německu Autoklub ČR opakovaně informoval na svých webových stránkách, viz např.

http://www.autoklub.cz/acr/informacezakony/zakony/2009/informace_pro_motoristy/pdf/0709/nizkoemisni_zony.pdf

Květen 2012

¹ O této problematice jsme informovali v nedávné době, viz http://www.autoklub.cz/acr/informacezakony/zakony/2012/pdf/0319/vyhlasaky_tk_2012.pdf.